

Izhaja dvakrat na teden v štirih izdanih, in sicer: vsakotek in petek, jutranje izdaje opoldne, večerno izdaje pa ob 5. uri popoldne, in stane 2 „Gospodarskim Listom“ in s kake drugo uredniško izredno prilogo vred po pošti prejema ali v Gorici na dom pošiljana:

Vse leto gld. 6—
pol leta 3—
četrt leta 1-50
Posamične številke stanejo 6 kr.

Naročnino sprejema upravništvo v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček vsak dan od 8. ure jutraj do 6. zvečer; ob nedeljah pa od 9. do 12. ure. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od „Soče“ trikrat mesečno in stane vsa let. gld. 1-20.

„Soča“ in „Primorec“ se prodajata v Gorici v tobakarni Schwarz v Sobki ulici in Jellersitz v Nonski ulici; — v Trstu v tobakarni Lavrenčič na argu della Caserma in Pipan v ulici Ponte della Fabbra.

SOČA

(Večerno izdaje).

Uredništvo in odpravnništvo se nahaja v Gosposki ulici št. 9 v Gorici v II. nadst. zdej. — Urednik sprejema stranke vsak dan od 11. do 12. ure popoldne.

Dopisi naj se pošiljajo le uredništvu. Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravništvu. Neplačanih pisem ne sprejema ne uredništvo ne upravništvo.

Oglas in poslanica

se računajo po pet- in šest-krat, če tiskano 1-krat 8 kr., 2-krat 7 kr., 3-krat 6 kr. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. — Večje črke po prostoru.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.

„Goriška Tiskarna“ A. Gabršček tiska in zalaga razen „Soče“ in „Primorca“ še „Slovansko knjižnico“, katere izhaja mesečno v snopiščih obsežnih 5 do 6 pol ter stane vsakoletno 1 gld. 80 kr. — Oglasi v „Slov. knjižnici“ se računajo po 20 kr. pet- in šest-krat.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivar Kavčič v Gorici.

Bog in narod!

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. Iv. Meljavec) tiska in zal.

Naš dosedanji „deželni šolski zalog“.

Ker se prav zdaj bje boj za skupen deželni šolski zalog, kateri je edina rešitev iz neznesnega stanja, naj danes povemo, kamur to se ni znano, da tudi na Goriškem že imamo nekako — seme deželnega šolskega zalog. Ta zalog je bil ustanovljen že pod Jožefom II. in je skrbel za takozvano normalno v Gorici ter za glavno in deželno šolo v Gradšču: vrhu tega so dobivali iz tega zalog za šole po 136 gld. 50 kr. na leto kraji: Kobarid, Tolmin, Cerkno, Kanal, Ajello in Oglj. Ko je pa normalno prevzela država, so dajali iz tega zalog enake podpore tudi drugim bolj siromašnim občinam po Krasi in goriški okolici. — Odkar pa je šolstvo urejeno na novo (od l. 1869), oskrbuje ta zalog deželni odbor.

Deželni odbor je torej dobil l. 1870. v obsevanje okroglih 60.000 gld. v državnih obveznicah. Ta glavica je narasla tekom let, ker ima zalog več dohodkov nego izdatkov.

Pred nami le račun deželne računarije za l. 1896. — iz katerega posnemamo:

Dohodki tega zalog so bili:	
obresti glavice gld. 107.800	gld. 4.527-60
državna stalna podpora	3.231-—
zapustnine in darila	12-10
skupaj	gld. 7.770-70
gotovina ob začetku leta	309-21½
vsi dohodki	gld. 8.079-91½

Izdatki:

doneski okrajnim šol. zalogom gld. 3.452-09	
za službene doklade	60-—
pokojsnine	78-75
razni stroški	9-40
skupaj	gld. 3.600-24
Pristelo se je glavici	4.281-0
Gotovine je pa ostalo	177-77½

Koncem leta 1896. je torej glavica narasla od 107.800 na okroglih 112.000 gld. Ta glavica je dala v l. 1897. zopet 4.704 gld. obresti, glavica se je zopet povečala v enakem razmerju tudi leta 1898., da mora znašati ta zalog nad 120.000 gld. — To je torej seme deželnega šolskega zalog.

BEN-HUR.

Roman iz časov Kristovih.

ANGLEŠKI SPISAL LUDVIG WALLACE

Poslov. Podravski.

(Drugi zvezek).

(Daje).

OSMA KNJIGA.

Lice Egiptanke je postalo nežno. Ali je bilo to le na videz, ali vsled odkritosrčnega sočutja — kdo to ugane?

„Huruv sin“, je dejala, „v moji domovini znajo iz školjk, nabranih na obrežju, napraviti prizasto mozajko. Tudi jaz sem v tej zadevi vporabila to umetnost. To sem čula tu, to tam, to iz jednih ust, to iz drugih: tako sem nabirala po belvici namige — drobne in neznatne na videz, ter jih skladala v misli, veseleča se z na ta način narejeno mozajko, kajti dala mi je v roke življenje in premoženje človeka“ . . . umolknila je za trenutek ter zacepetala v zbeganosti z drobno nožico ob tla — s katerim — je končala, pobesivši oči — s katerim sama ne vem, kaj naj učinim.“

„Jutri storiš z menoj, kar ti je všeč. Pripravljen sem na vse. Sedaj zahlevam od tebe odgovora.“

Ali glejte čudo, tudi tu dobiva Furlanije stalno gld. 2.116-50 kr., vsi trije slovenski okraji skupaj pa le gld. 1.335-59 (namreč: tolimski gld. 409-50, goriški gld. 271-65, sežanski gld. 654-44, skupaj kakor spredaj 1.335-59). Torej dvojna mera tudi tu kakor povsod drugod! Ako bi bilo le približno pravično razdeljeno, bi moralo biti ravno narobe! Toda Lahom se zdi to pravično, oni morajo molzti vse kravice, potem pa se jaskajo, kakošne krivice se jim godé v deželi.

Ker smo že pri deželnem šolskem zalogu, naj ponatisnemo jeden del članka v „P. L.“, ki nas je prehitel v enaki nameri.

Prilaniil nam je delo, zato kar ponatisnjemo:

Da bo krivica, katero trpi naše slovensko ljudstvo od liberalne italijansko-judovske „rank“ bolj očitna, naj tukaj navedemo, kako plačujejo v drugih kronovinah mesta z občinami, oziroma z okraji, skupaj stroške za ljudske šole. Povemo naj pa že naprej, da naši okraji plačujejo sami zase že do zdaj 60 — 140% na izravne davke, drugod po svetu pa 10%.

Na Češkem (postava 19. febr. 1870): 1. Občine nosijo stroške za potrebna poslopja, ali imajo pravico do deželne podpore, ako so preobložene (§ 26, 27). 2. Okraji nosijo stroške za plače učiteljev in vse drugo do 10% od izravnih davkov (§ 25), kar je več treba za šole, plačuje cela dežela. 3. Mesta, ki so sama zase okraj, plačujejo vse stroške sama brez deželne podpore.

V Bukovini: 1. Občine plačujejo šolske stroške do 10% od izravnega davka. 2. Dežela plačuje vse, kar je več ko 10%. (Postava 30. jan. 1873. § 31, 50).

V Dalmaciji (postava 29. dec. 1871. § 39). Cela dežela ima skupni šolski zalog.

V Galiciji (postava 3. maja 1873. čl. 18, 28). 1. Občine plačujejo do 9% na izravne davke. 2. Okraji do 3%. 3. Dežela plačuje vse, kar je več.

Na Koroškem (postava 17. jan. 1870). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Dežela plačuje vse plače učiteljev. 3. Dežela nosi vse stroške za meščanske šole.

„Torej, da govorim brez ovinkov, priznam, da sem posnela marsikaj iz razgovorov mojega očeta s sejkom liderimom tam daleč, v puščavi. . . . Noč je bila mirna in stene šotora so stavile radovednemu očesu le slabo zaporo. Druge školjke za mozajko mi je podal . . .

„Kdo?“ vpraša Juda vneio.
„Knez Hur sam.“
„Ali kdo drugi ni dodal nečesa k temu?“
„Ne, nihče.“
Mladenec se svobodneje oddahne.
„Zahvalim te“, reče jej veselo, „nepričeno je, pustiti dolgo čakati na-se plemenitega Sejana. Torej . . . mir s teboj, mična Egiptanka.“

Krenil je proti vratom, toda Iras ga pridržal drugič.

„Stoj!“ je prosila, stegnivši k njemu roko. „Stoj, Huruv sin! Zal mi je za-te. Pomisli, kakšen skok nameravaš napraviti od sijajnih atrijov prestolnice v gluho neobljudeno puščavo! Oh! niti sam ne veš, kako močno bi bil tam nesrečen! Na Izido in vse bogove Egipta, odkritosrčno te pomilujem. Stori samo to, kar želim, in reši te. Pri-sežem ti to.“

„Rad bi verjel v tvoje sočutje“ reče Ben-Hur in iz tihega njegovega glasu je bilo moči razbrati, da se davna ljubezen in

Na Moravskem (postava 14. jan. 1870. § 42, 44). 1. Občine plačujejo za poslopja, pa imajo pravico do podpore, ako so preveč obložene. 2. Občine plačujejo učiteljem plače do 8% na izravne davke. 3. Dežela plačuje vse, kar je več ko 8%.

V Avstriji pod Anizo (postava 5. aprila 1870. § 53). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Okraji plačujejo plače učiteljem 8% od hišnega in zemljiškega davka in do 6% od obrtniškega in pri-lo-bitnega davka. 3. Dežela plačuje vse, kar je več.

V Avstriji nad Anizo (postava 23. junija 1870. § 37). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Dežela plačuje vse druge stroške.

Na Solnograskem (postava 10. jan. 1870. § 37). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Dežela plačuje vse druge stroške.

Na Štajerskem (postava 4. febr. 1870. § 35, 36, 61). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Okraji plačujejo učiteljem plače do 10% na izravne davke. 3. Dežela plačuje vse, kar je več.

Na Tirolskem (postava 30. aprila 1892). Dežela pomaga občinam z 20% primanjkljaja, § 82. Dežela plačuje učiteljem kvinkvenije § 82. Dežela plačuje pokoj-nine § 98.

Na Predarliskem (postava 17. jan. 1870. § 38). Občine plačujejo vse stroške, ali imajo pravico do podpore iz deželnega zalog.

V Šleziji: Občine plačujejo vse, ali imajo pravico do podpore iz deželnega zalog, ako so preobložene (postava 28. febr. 1870. § 46, 49).

V Trstu (postava 15. maja 1874. § 2). Dežela plačuje vse šolske stroške.

V Istri (postava 17. jan. 1870. § 38). 1. Občine plačujejo stroške za poslopja. 2. Dežela plačuje vse druge šolske stroške.

Toda l. 1896. so nestrpni in nevoščljivi it. liberalci postali tako predeleli, da plaču-jejo Hrvatje svoje šole, Italijani svoje.

Na Goriškem: Okraji plačujejo vse stroške, dežela pa nič. — Srečna Gorica mej vsemi avstrijskimi mesti! Dohodke mesta ima, stroškov pa nima. Ta pregled avstrijskih

vera bori v njegovem srcu s svežo rojeno nezaupnostjo.

Ona nadaljuje:

„Za žensko je ljubezen jedino razkošje; za moža mora biti največja sreča to, da premaga samega sebe. In evo, knez, pridem te prosit.“

Govorila je urno in z veliko živahnostjo. Nikdar se mu še ni videla tako čarobna. „Imel si“, je nadaljevala, „tovariša iz fantovskih let. Pred mnogo, mnogo leti sta se sprla in iz prijateljev postala sta sovražnika. Priznam, da je bila velika krivica, ki ti jo je storil, toda grozno si se maščeval nad njim.“

„Ali govoriš o Messalu?“

„Da, o Messalu. On je tvoj dolžnik. V velikanski stavi je izgubil vse svoje premoženje. Vrne mu je! Reši ga! Pozabi na to, kar je minilo. Zate je šest talentov — malenkost, kakor nerazvit popek na drevesu, pokritem z bujnim listjem in cvetjem, toda njemu . . . Oh! saj on se že itak plazi po tleh, nezmožen z lastnimi močmi storiti korak . . . Za Rimljana tako plemenite krvi je revščina stokrat hujša od smrti. Reši ga revščino!“

Ako je z urnim potokom besed hotela omamiti mladeniča, ne davi mu časa za pomislek, pa ni vedela, ali pa je pozabila

kronovin je živa priča, kaka vnebovpijoča krivica se godi našemu delavskemu slovenskemu ljudstvu na Goriškem.

Toda Slovenci, ne obupajte! Bogatini niste, ali ako se organizujete, boste sami gospodarji na svoji zemlji. Zginili bodo ošabni judovski in liberalni kramarji goriški, delavsko ljudstvo slovensko pa bo ostalo, kakor stoji, odkar obstaja to nehlajno mesto, kateremu so slovenski delavci in kmetje dali lepo ime — Gorica.

DOPISI.

Iz Aleksandrije. — (Izv. dop.) — (O obletnici člankov „Slovenci in mednarodni promet“). — Leto je preteklo, odkar sem se oglasil v Vašem cerj. listu s članki o „zamorski“ trgovini. Pomlad preteklega leta sem bil napravil izlet v sveto deželo in Sirijo, skoro celo poletje sem bil radi ureditve nekega zdravilišča v Kahiri odsoten, — odložiti sem moral nebroj pisem slovenskih rokodelcev, trgovcev in tovarnarjev, ki me poprašujejo o vsem mogočem in nemogočem, na „dolgo“ klop. Zanimanje, ki so vzbudili moji neokretni, slabi članki, ni je veselo zadostilo! — Štajerci poprašujejo radi tkanin in lite železnine, Korošci o trgovini z lesom, Kranjci o izgotovljeni obleki in obuvalu, idrijskih „špicah“, o železnini in — last not least — o kranjski „špecialiteti“, brinoveu. Primorskih pisem imam le dvojico, o kraskih kamenostrugarskih izdelkih in „soškem“ siru.

Živo zanimanje mi priča, da so slovenski izdelovalci in pridelovalci zadosti podjetni, velike bolj, kakor sem si začetkoma domneval. Izmed vrstic vendar berem skoro v vsakem pismu, da se gre o malih, v primeri z današnjo svetovno trgovino bi skoro rekel, mikroskopičnih kapitalistih, ponajvč o začetnikih na dandanes trnjevem polu industrijalne podjetnosti, in kar je še hujše — o začetnikih, ki nimajo o današnji svetovni konkurenci nobenih jasnih, zdravih pojmov!

Velika večina prej omenjenih izdelkov bi v Egiptu izvrstno šla. Nočem se več spuščati v dejanske razmere in posameznosti prekomorske izvozne trgovine, kajti gotovo

na to, da so občutki, ki se ne dadó pogasiti z največjo zgovornostjo.

Judi se je zdelo, da za Egiptanko vidi samega Messala, toda na licu Rimljana ni bilo sence žalosti, niti pokorščine. Ponosen, prezirljiv smeh se je igral na njem — kakor nekda.

In on, Ben-Hur, imel bi si strgati za takšnega sovražnika vroče sovraštvo iz srca? — Nikdar!

„Obsodba je že davno izrečena“, reče z velikim hladom zali prosilki — in sicer nezaslišana reč: obsodba Rimljana proti Rimljanu, dasiravno je poškodovanec bil žid. Messala mora plačati, in jaz ga ne morem oprostiti od tega. Toda povej mi, zala Iras, ali te je on poslal k meni s to prošnjo?“

„Messala se odlikuje s plemenito naravo in te je sodil po sebi.“

Ben-Hur prime roko, ki je počivala na njegovi rami.

„Ako ga poznaš tako dobro, povej mi, ali bi on storil meni to, za kar me prosi, ko bi bil na mojem mestu? Povej, na Izido! Močno sem radoveden.“

„Oh!“ je začela, „to je vse kaj drugega. Messala je . . .“

„Rimljan, hočeš reči. Mar misliš, da jaz, žid, nimam pravice meriti z jedno mero najina vzajemna razdaljenja in dolžnosti.

je le to, da se posamezniku, mikroskopičnemu kapitalistu, pri najboljši volji ne more pomagati, dokler nastopa kot — posameznik brez sredstev in znanja egiptskih odnošajev.

Le en primer! Gospod Doljak, mizararski mojster v Solkanu, je bil preteklega leta v Aleksandriji ter dobil po priporočbi tukajšnjih Jugoslovancev, posebno g. Cibiliča, naročbo mizararskih del za »zavetišče Franja Josipa«. In to bo tudi vse! V Kahiru sem skušal tega podjetnega, izvrstnega gospoda iz Solkana, pri nabavi pohištva za neko večje podjetje na vsak mogoči način priporočiti. Ni mi slo. Odgovor mi je bil: »Kdo bo mačka v vreči kupoval? Mi kupimo le to, kar vidimo v zalogi z lastnimi očmi kot dobro in pripravno!« G. Doljaku je ostalo kot posamezniku le jedno sredstvo, vzel je tu komisijonarja.

Kako stojijo glede te točke stvari v Aleksandriji? Tukaj je kakih 10 prodajalnic pohištva, vse v židovskih rokah. Razven tega pa kakih 400 komisijonarjev, ki se pečajo z vsem, tedaj tudi s pohištvom. Koliko zamore pojedini komisijonar povprek poselnikom prodajalnice prodati? Skoro nič, in to tem manj, ker si skoro vse prodajalnice blago direktno iz Evrope naročajo. Stvar ima še drugo lice. Recimo, da si pošten komisijonar le 3% zasluži, — dobro, prodajalničar pa »krsti« blago takoj s 50—100% odstotki. Kdo ima tedaj ves dobiček? Solkanski mizarji? Ne, prodajalničar, žid v Aleksandriji.

Gospod Doljak bo gotovo istega prepričanja, da solkanskim mizarjem tako dolgo ne bo pomoči, dokler se ne odločijo odpreti lastno prodajalnico v Egiptu. V deželi, kjer je toliko bogatašev, gre dobro delo vsake vrste. Solkanci sami, roko-delci, ki živijo ponajveč od rok do ust, hojo težko do tega dospeli. Ustanovitev prodajalnice po kaki zadrugi hoče nekoliko kapitala, ki da se le tekom časa poln dobiček. Slabost delavcev je skoro povsod, da si ne znajo po pričelnih žrtvah svoj kruh zboljšati; — in bodimo odkritosrčni, dostikrat tudi ne zmoro. Ostanem pri tem posameznem slučaju. Kdo naj pomaga Solkancem na nogo? Kak večji slovenski denarni zavod?? Ravnateljstva naših zavodov ne poznajo egiptskih odnošajev. La se hočejo podučiti, treba bi bilo poslati nekaj veljavnih treznih in izobraženih izvedencev v Egipt, kar stane dosti denarja. Ne verjamem, da bi hotel koji denarni zavod »žrtvovati« večjo svoto, ki odpade mrtva, izgubljena. In to naj bo konec in kraj vsemu!? Sam ob sebi že piči slovenski izvoz naj ostane še nadalje izključljiva domena Lahov in židov; Slovenec bodi še nadalje oropan in goljufan, suženj, kedar hoče kaj v tujezemstvo prodati?

(Dalje prih.)

Domače in razne novice.

Dolžnike čakamo le še do konca tega meseca. Kdor list še dobiva, nu ga potem ustavimo, vse tako zastanke pa potem poterja za nas v to določeni odvetnik. Zastankov je več tisočakov, dočim ima list deficit. Takó

Jaz, žid, naj mu darujem izgubljeno stavo, kajti on je Rimljan. Ako mi imaš še kaj povedati, Baltazarjeva hči, govori urno, kajti za Boga Izraelovega, kadar kri v meni zavre, pripravljen sem pozabiti na to, da si ženska ter videli v tebi samo voluna sovražnega osvojevalca.

Odpahnila je njegovo roko z gnusom. Še le sedaj je vrgla raz sebe krinko.

»A ti, bedni sin plemena, nosečega okove!« je zaklicala v največji jezi, »ti si se smel mamiti, da jaz, poznavajoča Messalo, sem mogla ljubiti takšnega kot si ti? Služabnik njegov smeš biti, ne pa tekmeč. On bi se uzadovoljil s šestimi talenti, toda sedaj moraš k sesterin dodati... dvajset. Poljube, katere si mu jemal od mojili ust, dasiravno sem ti jih sama dajala za njega, plačáš mu sedaj desetkratno. Radi njega sem ti prenašala tako dolgo, radi njega sem ti lagala, da te ljubim, ljubim takšnega, kakoršen si, tebe, podlega žida! Ha! ha! ha! O! plačáš mi sedaj to, plačáš nama obema. Antijohijski, trgovce je oskrbnik tvojega imetja. Ako do jutri ne dobi nakaznice za izplačanje dvajset talentov Messalu — zapomni si dobro: dvajset, pa boš imel opraviti s Sejanom. A sedaj se poslovim, moj... junak, moj... nedospeli kralj. Premisli dobro te besede!

Hotela je oditi, toda sedaj jej on zastopi pot.

ne more dalje! Vsakemu svoje! Kdor se hoče izogniti nepotrebnim stroškom, naj takoj izpolni svojo dolžnost!

Imenovanje. — Finančni minister je imenoval koncipista pri finančni prokuraturi v Trstu, g. dr. Karola Lukeža, adjunktom pri istem uradu.

Železniški minister vitez Wittek si je v ponedeljek ogledoval trasovano črto železnice iz Gorice čez Dornberg do Opčine, ter se zvečer vrnil na Dunaj.

Tukaj dostavljamo, da železniški minister je bil v petek v Gorici ter videl na lastne oči italijanske demonstracije in slišal, kako so vpili: Evviva Gorizia italiana, fora i scavi, abbasso il governo, l'arcivescovo itd. Minister se je — kakor nam poročajo — zgražal nad demonstranti, zmalaj z glavo, in se prav nepovoljno izrazil o demonstracijah proti visokim osebam, ki so bile v njegovi družbi.

Deželni zbor gorški. — Nekateri listi so razpravljali eventualnost, da utegne biti deželni zbor razpuščen. Italijanski listi kažejo veliko — strahu. So pač že taki ti naši laski »prijatelji«. Dokler so z njimi topovi in bajoneti, mi pa golokriki, so polni srčnosti in bajoneti, mi pa razkadi ob prvem malo neprijaznem vetriču.

V sredo je imel sejo solski odsek. V tej je prečital dr. Verzeognassi poročilo laske odsekov večine o vladnem načrtu šolskega zakona. Predlog je seveda tak, naj zbor načrt zakona odkleni. Namestnik grof Goess je naznanil, da država bo prispevala za vzdrževanje naših sol, ako se v to tudi dežela zaveže. Pohajal je nekatere nerresnične trditve od laske strani. Obširneje je govoril dr. Gregorčič.

Večraj sta imela seji oba kluba. Kaj so sklenili Italijani, nam ni znano. O seji slovenskega kluba pa moremo sporočiti, da so se posvetovali o položaju, in kakó se jim bo zanašali obnašati.

Prihodnja seja deželnega zbora, po jutri ob 4. pop. z zadnjim določenim dnevnim redom.

K odstopu deželnega glavarja Franca grofa Coroninija. — Pišejo nam iz mesta: »Govorili so svoj čas, koliko zaslug ima bivši dež. glavar za deželo in za Gorico! Omenim naj le nekaj. Bivšega dež. glavarja radi znane vinske klavzule ne morejo pozabiti niti mestni, niti deželni posestniki ter krčmarji, še manj pa Furlani in Briči, katerim je edini pridelek — rekel bi — vino. Kako naj si pomagata kmet, kako naj plačuje davke in naklade, kako naj krčmarji vzmorejo ogromne troske, ker tuje blago ima prednost pred našim na veliko škodo domačinom!

Za »dretissimo« mu meščani tudi ne morejo biti posebno hvaležni, ker je mesto gorško vsled nje izgubilo že sedaj mnogo, kakor tudi Gradisce, Kormin, in kaj se le bo v prihodnje?! Bolje bi bilo, da bi se potegoval s takim trudom za Vipavsko železnico, katera bi Gorici veliko koristila. Zakaj se je bil svoj čas tej ustavljal?!

Naravnost neodpuščljivo pa je, da je odstopil v odločilnem trenutku baš, ko se je slo za to, da vlada predré z načrtom zakona o toli potrebnem dež. sol. zalogu. S tem je hotel, kolikor toliko, zabraniti deželno pomoč najnaravnostnejši zahtevi, češ, da dežela, posebno Gorica, ne vzmore toliko troškov. Vse na ljubo zvitim Italijanom!!

Uvaževaje to in še marsikaj drugega nas ne more vznemirjati odstop Coroninijev! Le škoda, da ni že poprej storil tega pametnega koraka!«

To priobčujemo kot glas iz občinstva brez vsakega komentarja.

Zakaj so Italijani izostali? — Kakor smo že povedali, druge seje deželnega

»Ko zagledaš Messalo«, jej reče, »danes ali jutri, tukaj ali v Rimu, povej mu namesto mene, da teh šest talentov sem bil zgubil od premoženja, ki mi ga je bil pograbil. Povej mu, da še živim bogat in zdrav, dasiravno me je bil poslal na galeje, ter se veselim njegove revščine in pohabljenosti. To pohabljenost pa mu je poslal po moji roki vsemogočni Bog, in da je ona prečestvo za krivice, doprinešene nad neoboroženimi. Povej mu, da moja žena in sestra, katero je vrgel on v Antonijevo tla, uista umrli od gob, ker ju je očistil on, Nazareneec, o katerem govoriš tako prezirljivo. Povej se njemu in sebi, da v njuni ljubezni najdem počitek in tolažbo po nečistih željah, katere, zapustivši me, neseš njemu. In znajta to oba, da vrli Sejan ne vtegne doseči mene, niti mojega premoženja, ker ves moj denar, ladje in karavane zaslanja pred grabelžljivostjo cesarjevo varstvo. Premeten moj oskrbnik znal si je odkriti pot do te ljubezni. Šodim, da bo Sejanu ljubši gotov dobiček, izvirajoč mu iz dragocenih darov, nego večji dobiček, ki bi ga pa moral loviti v kaluži krvi. A dasiravno bi celo drugače zrl na to, dasiravno bi ga premagovala skušnjava po mojem bogastvu, vendar od tega nobeden šekelj ne pade v vaše roke, kajti v skrajnem slučaju položim vse pred noge cesarju. To je, zala Egiptanka, izkušnja, katero sem

zbora ni bilo, ker so ostali Lahi doma. — Kar smo povedali v »Adriatische Post« le kot govorico, je popolnoma potrdil — »Corriere«, t. j.:

Italijani so izostali zategadel, ker je predsedoval — veleč. g. dr. Anton Gregorčič, »quel prete, piombatici addosso per nostra sciagura come una valanga dalle vette del Chern ecc.«, i deputati italiani si sdegnarono di porsi sotto i suoi ordini ecc. — Drugih infamij ne bomo navajali! Voditelj slovenske delegacije je torej Lahom takó zopern, da ne pridejo v sejo le zategadel, ako on predseduje. — Tudi prav! Ako bomo tirali Slovenci opozicijo ali morda obstrukcijo edino zategadel, ako bo predsedoval »stari lisjak« dr. Pajer — tedaj naj lahoni ne bodo nedolžno dvigali očij k nebom, ker jim odgovorimo po njihovem uzorcu!

Vlada naj vidi, s kakošnimi ljudmi imamo opraviti!

O učiteljskem vprašanju. — Načrt zakona o dež. šolskem zalogu je torej po zadnjih dogodkih odložen, a seveda se nikakor ne pokopan. Boj za ta načrt pa bo še hud, kajti Italijani so odločno proti njemu, in zgodovina nas uči, da vlada je doslej vedno ustrezala Italijanom ter jim dala vse, ker so hoteli, in preprečila vse, česar niso hoteli. Ali krene vlada sedaj na drugo pot ter spravi znano dvojno mero med staro saro?? Kdo ve?

Italijanski kolovodje imajo v rokah cel kup protestov iz furlanskih občin, in poleg tega računajo z dejstvom, da niti jeden laski učitelj se ni oglasil javno po listih, da bi zahteval dež. solski zalog in zboljšanje slabega gnotnega stanja učiteljskega! Poleg tega se znane »krivice«, ki bi se godile Gorici z ustanovitvijo takega zakona! Vse to in še kaj drugega uporabijo Italijani proti dež. sol. zalogu. Ali proderajo oni, ali prodero vlada, to je vprašanje, na katero danes še ni odgovora!

Vsekakor pa rečemo, da bi bili storili listi dopisniki iz »učiteljskih krogov« bolje, da so navezali na se laske učitelje v deželi, kakor pa da so po »Slov. Nar.«, »Unit. Tovarisa« in »Popolniku« prav po »medvedju« — »vrtali«, tako da se večina njihovih koleg zgraža nad takim pisarjenjem, ker isto ni v čast in ne v korist goriskim učiteljem!

Ce čitaš »Slov. Narod«, seveda moraš misliti, da za njim stoji vse gorisko učiteljstvo, toda stopi med nje, in vidi boš, da večina učiteljev računa s faktičnim položajem v deželi, obseja rogoviljenje nekaterih tovarisev, (povsodi tuješ jedna in ista imena) ter ve dobro razločiti, kdo na Goriskem je učiteljski prijatelj, in kdo — sovražnik!

Penzijski zalog učitelstva in goriske mesto. — V raznih člankih smo govorili, kakó gorisko mesto celo deželo močje, od sebe pa neče dati niti pocenega groša za skupne potrebe. — Evo tak dokaz nam daje tudi penzijski zalog za učiteljstvo, ki je skupen za celo deželo.

V ta zalog se stekajo, kakor znano, tudi globe zaradi nemarnega obiskovanja šole. Te globe so znašale v l. 1896:

okraj goriske okolice gld.	1895-14
» gradisceanski . . .	1523—
» sežanski . . .	201—
» tolminski . . .	631-50
mesto Gorica . . .	090-00

Starši prvih štirih okrajev so plačali v gotovini gld. 558-44, ki so šli v penzijski zalog, z zaporom so pa odslužili gld. 1817-50 — dočim v Gorici ni plačal nikdo niti novčica in ni bil zaprt, dasi je v Gorici solsko obiskovanje najslabše v deželi. Glavno mesto dežele torej silno

odnesel iz rimskih atrijev in iz cesarske palače. Povej naposled temu ljubčku, da mu ne posljem z besedami svojega prokletstva, kot izraz svojega sovražstva, marveč mu posljem tebe, ki postaneš zanj poosobljenje vseh prokletstev. A sedaj srečno za zmerom. Lahko učiš z menoj, kar se ti poljubi!

Pospremil jo je k vratom ter s pretirano vlnudnostjo dvignil jej ondi zaveso.

»Mir s teboj!« je dejala, ko je ponosna in prezirljiva stopila čes prag čimnate.

VII.

Ben-Hur se vrne k Esteri.

Ben-Hur je odšel iz velike dvorane v palači ne s tako lahkim koraki in s tako radostnim srecem, kakor je prišel tje kaj pred jedno uro.

Ta prevara ga je močno bolela in poparila.

Toliko let je kot bedak šel slepo za to mično žensko, za navidezno njeno ljubeznijo in prilizovanjem; dajal jej je v roke sebe in svoje, in niti za trenutek mu ni prišlo ni misel, da bi vtegnila biti Messalov volun. A vendar — sedaj se je dobro spominjal tega — ni imela pri kastalskem vrelu ni jedne grajalne besede za ošabnega Rimljana, nasprotna pa ga ob času one vožnje po jezeru ni mogla dovolj prehlaviti.

»Ah!« je zaklical, in nova misel mu je

zaostaja v šolskem obiskovanju za zadnjo vasjo v deželi, ker noče starišev v to siliti, da bi ne — plačevali tudi oni kaj za penzijski zalog! Treba je vedeti, da v Gorici je toliko učiteljev (seveda italijanskih), da ne pride povprečno niti po 45 učencev na vsakega! Lahko bi torej mestni solski svet silil ljudi, da bi pošiljali otroke v solo, ne da bi mu bilo za to pomnožiti število sol! Toda ne, kričaci o visoki »civile coltura« in »civiltà latina« se ne brigajo za to, ali hodijo otroci v solo ali se potepajo po mestu! — Toda čujte: mestni učitelji pa razmeroma v največji meri uživajo ta penzijski zalog, ker jih je več v I. in II. razredu nego na deželi! — Glejte, kakošne »krivice« se godé Gorici v tej deželi!

V Gorici ni irredente! — V jutro po zadnjih lahonskih izgrelih je našel neki Slovenec na ulici listek, na katerem je napisana ta-le pesmica:

Bella Italia,
giardin dei ficri;
i tre colori:
bianco innocenza,
verde speranza,
rosso quel sangue
che sparse l'Italia.
Abbasso il governo,
governo tedesco,
abbasso — — co
i — — — r!

To pesem popevajo, z njo se ogrevajo »patriotična« srca italijanske mladine! Toda, kako že pravi? To so le otročarije! Irredente v resnici ni, to si umisljajo le slovenski »obrekovalci«! Tudi prav!

Proti protestom. — Ministerski predsednik — kakor trdi poročila — je zaokazal vrniti na vsa zupanstva in shode brzogaje, s katerimi se protestuje proti hrvaškemu gimnaziju v Pazinu. Namestništvo v Trstu je potem odredilo potrebno, da slične protestne brzogaje zabraniti.

»Karpola« beleži to ter dostavlja: »S to vestjo pričenjamo leto našega odrešenja 1897!«

Aretovanja v Gorici. — Neznatna aretovanja v Gorici povodom zadnjih skandlov so dala irredentskim listom povod, da silno napadajo policijo in oblastnike. Nekateri listi so bili vsled teh napadov zaplenjeni! — Ko so pa dovajali v goriske zapore cele vrste Slovencev za dejstva, opisana v znani interpelaciji dr. Gregorčiča, tedaj so lahonski listi divjali od veselja, češ: »vendar je še nekaj pravice na svetu!« — Pravica po irredentskem receptu je namreč taka, da je treba Slovence v luknjo, ako se le oglasi in moti irredentske orgije, dočim bodi lahonom vse dovoljeno. Naj počenjajo še takó ostudne skandale, tedaj jim je vse to le »izbruh užaljene plemenite duše«. O zaprtih junakih pišejo kakor o kakih narodnih mučnikih.

Radovedni smo na vseh preiskave, katero vodi svetovalstveni tajnik — Musina Vederemo!

Jednakopravno uradovanje. — S Krasa nam pišejo: »Nedavno je šel nekdo v Sežano na davkarijo naznaniti, da bo kuhar zganje. Dali so mu dovoljenje in pobotnico v nemškem jeziku. Povprašal je gospoda na davkariji, zakaj mu ne da slovenske pobotnice, na kar je dobil odgovor, da jih nimajo, ter če noče te, mu ne da sploh nič.

Moža je to neprimerno zadelo, še bolj, ker tisti gospod na davkariji je Slovenec, nekje z Goriskega doma. Čemu usiljevanje nemščine, katere ne razumemo? Mi smo Slovenci, plačamo s svojim denarjem vse, kar plačamo, za to pa zahtevamo, da dobivamo pobotnice in druge reči tudi v svojem jeziku!

Šnila v glavo, »ta sestanek v palači lldernee! Razumem sedaj, razumem!«

Trpela je pri tem največ lastna ljubezen, a na srečo takšne rane niso globoke ter se urno zacelē.

Jeza je zadušila v njegovem srcu vsake druge občutke, jeza proti temu obema, ki sta se tako sramotno zarotila zoper njega.

Ali pa sta ona sama spadala k tej zaroti?

Za trenutek je bil gotov, sumničiti tudi Baltazarja, toda dober nagon je zmagal vzbujajočo se nezaupnost.

»Ne, to ni mogoče«, je dejal sam sebi. »Ta stavec ni sposoben za izdajstvo. Prisegel bi, da ne vé o ničemer!«

In, kakor bi se bil otrešel velike teže, je že z ločejšimi koraki šel tje kaj, kjer ga je čakalo srce čisto, kakor otročja solza in odkritosrčno ga ljubeče: — šel je, kjer je navadno Simonides s sladko svojo hčerko prebival ob tem času — na streho stare domače hiše. Svetila mu je polna luna, toda njena svetloba je bledela pri luči tisočernih ognjisc, zakurjenih v mestu in po okolici.

Prepevali so poleg njih psalne kraljapevca in v odmevu teh besed, v njih svečanem nastopu, je Ben-Hur čutil, da se ta narod pritožuje nad svojo usodo, da je vsaki hip pripravljen otresti s sebe jarem.

(Dalje pride).

Pripomniti moram tu, da davkarja v Komnu uraduje slovenski. Videl sem dovoljenje za kuhanje žganja in pobočno čisto lepo v slovenskem jeziku. Zakaj ni tako tudi pri nas? Kdo je temu kriv?!

Dan na dan nam prihajajo take pritožbe. Iz teh se razvidi, koliko je vreden odgovor Thunov na znano Spinčičevo interpelacijo, in koliko so vredne liste „odredbe“, katere je baje dal namestnik v Trstu; da mora ravnopravno uradovati!?

Laško barabstvo. — Poročajo nam iz mesta: Dne 11. t. m. ob 10. uri dopoldne je šla neka gospa mimo tukajšnje pošte s trga domov ter je nesla v levi roki časnika „Soto“ in „Adriatische Post“. Kar jej pride nasproti neki 14 letni barbarski Italijanski-pobalin; opazivši „Soto“ v rokah omenjene gospe, jej jo iztrga iz roke, pogleda, potegne z njo čez hrbet in še dalje — ter raztrže nato oba gori omenjena časnika na kosceke. To nesramno roparsko dejanje omenjenega sina „avite culture“ zapazivši ljudje ob pošti, so se začeli kar na polno grlo rogati. Omenjeno gospo seveda je bilo na moč sram, in je odšla, ne da bi bila enega ali drugega opazila, kateri, da so tisti barbari, ki so se tako smejali. Tudi ne ve, ali je bil redar tam ali ne.

Čuli smo tudi, da je nekdo v kavarni ob ulici sv. Klara vrgel „Soto“ ob tla ter se potem skril, ko je neki pričujoč Slovenec reagoval. Ni davno od tega, ko je neki naš mož v Rastelu čital „Soto“. Mimoidoč nadepolni sinček „avite culture“ pa je pljunil na list, ter ga hotel čitajočemu možu izrgati iz rok.

Novi pojavi „avite culture“! Pač smejo biti ponosni na njo ti sinovi „latinskih“ očetov!

Nismo še čuli, da bi Slovenci trgali laške časnike po kavarnah, jih metali ob tla, ali pa posebno ne, da bi jih kdo trgal iz rok ljudem po ulicah. Vse to pa so že storili Italijani, in taka „junaska“ dejanja ponavljajo tudi sedaj.

To jo tista „civilta“, na katero se sklicujejo vedno in vedno, to tista toli hvahšana „cultura“!

Vsak pameten človek se mora pač smejati, če tisti, ki je v pravem pomenu besede baraba, se trka na prsi ter pravi: Jaz sem sin „avite culture“ in imam „latinske“ pradede. Lepa hvala za nje! Tisti latinski očetje bi se v grobu obrnili, ko bi čuli, da jih goriska fakinja reklamuje za se! Zgražali bi se nad postopanjem svojih „potomcev“ ter odločno protestovali proti temu, da ti ljudje zlorabljajo njihovo ime.

„Karjola“ pa naj si stavi ob tej priliki zopet vprašanje: Chi sono i „Gautner“?

Iz Oseka nam poročajo: Bralno društvo v Oseku je imelo dne 6. t. m. letni občni zbor, v katerem se je sklenilo, napraviti društveno zastavo, ki bo nosila na jedni strani podobo sv. Cirila in Metoda. Med zborovanjem je bolelni zamorec požrl tri gold. za „Solski dom“.

Ravno isti dan v jutro ob 3. uri je zven zbudil vaščane in jih poklical na delo. Gorelo je poslopje prav tik brajne sobe. Škoda je precejšna. Lastnik je zavarovan pri „Slaviji“. Hitra pomoč vrlih vaščanov je ubranila sosedna poslopja pred požarom.

Pogorelec se imenuje Ivan Faganel. Zgorela sta mu hram in hlev ter mnogo krme. Odposlanec banke „Slavije“ je v sredo preveril škodo glede na zavarovano svoto in na pogorele reči povsem kulantno v zadovoljnost pogorelega in vaščanov.

Trgovci z deklet. — V Korminu so prijeli pred kratkim nekega žida Reinholza baš v trenutku, ko se je hotel odpeljati v Italijo, odkoder bi jo bil krenil v Ameriko z nekim dekletom, katero je dobil v Galiciji. Vložili so ga v zapor, deklet pa so poslali domov.

Zgubil je nekdo uro z veržico od Ljake na Ajševici do starega trga v Govici. Kdor bi jo našel naj se potrdi v naše upravnistvo kjer dobi postavno nagrado.

Stavbinske mojstre opozarjamo na stavbinski razpis, kateri se nakaja na zadnji strani današnje številke.

Radodarni doneski.

Za „Solski dom“:

Prejelo naše upravn.: G. And. Drašček, vpok. naduč. v Vrtojbi 8. obrok gld. 10.— Dr. Baranicki, obč. zdravnik 2.— gld. August Tance, učitelj v Nabrežini gld. 1.— Alfonz Blažko, kaplan v Rihembergu gld. 3.— Franc Zavadlav iz St. Andreja 1.— gld. Fran Gabrijeleč, avskultant v Sarajevu 1.— gld. O priliki volitve novega starešinstva nabrali volilci pri Zganu 10.— gld. Dr. Karol Triller, odvetnik v Tolminu 5.— gld. Zamoirec v Gor. Cerovem pozrl 5.— gld. Pri obnem zboru hralnega društva v Oseku pozrl zamorec 3.— gld. Ženska podružnica sv. Cirila in Metoda v Prvaci posilja drugo četrtletje 25.— gld. Narodna taksa iz Ajdovščine 1.— gld. Gospica Jakil Natalija iz Rupe nabrala pri botrinih 4.95. gld. Zamorec „Pri Zvezdi“ 4.12. gld. V kremi g. Princica 83 kr. — Skupaj 71.90. gld.

Za „Slogo“:

Prejel denarničar: dr. Tusar v Rotinju 5 gld. — Olga Kovatičeva pri Sv. Luciji nabrala gld. 1.54.

Društvene vesti.

„Slovenska Čitalnica“ v Gorici priredi v predpustnem času leta 1899. naslednje veselice: 14. januarja, 21. januarja, 28. januarja, 4. februarja bodo domače plesne zabave s sviranjem na klavirju. Začetek ob 8. uri zvečer. P. n. dame so naprosene, da pridejo v domači obleki. 12. februarja pa bodo običajni ples, za katerega se izdajo posebna vabila. K obilni udeležbi vabi

Od bor.

Vstop je dovoljen izključno le društvenikom in na ime povabljenim gostom. Neudje, ki žele udeležiti se katerega plesa, naj se obrnejo po ustopnico do katerega odbornika.

Prostovoljno ognjegasno društvo v Sezani bo imelo v nedeljo 15. t. m. svoj občni zbor, na kateri so vabljeni vsi društveniki.

Vodstvo ženske podružnice sv. Cirila iz Metoda v Dornbergu je bilo povabilo vse svoje p. n. društvenice k rednemu letnemu obnemu zborovanju dne 26. decembra minolega leta.

Toda do istega ni prišlo, ker je bila vdeležba udinj neverjetno maloštevilna!

Ni toraj prijetno poročati o delovanju naše podružnice za leto 1898, pač pa nasprotno. — Ob ustanovitvi društva l. 1892. se je pokazala res prava vna in gorečnost tukajšnega ženstva v korist solstvu, da je isto vze v par mesecih brojilo okolo 100 udinj. Naslednji leti je število naraslo, a po preteku tretjega leta jelo upadati tako, da mu je ob sklepu l. 1898. zapretil propad.

Priznati se pač mora, da je letos marsikatera le s težko sledila svoji dolžnosti glede letnega prispevka — in to vsled slabe letine — a tudi malomarnost in zamorjeno zanimanje za dobro stvar sta pospešila propad društva.

Vodstvu tako pešajočega društva pa tudi upade pogum, ako mu društvenice ne podpirajo blagega namena z rednimi letnimi doneski in s primerno vdeležbo pri društvenih zborovanjih.

Po odgovorih predsednice gospe Jos. Bizjakove, — katerej se izreka tem potom presrečna hvala v imenu podružnice za neumorno požrtvovalnost in delovanje v dobi 6 let, — ni hotela nohena sprejeti predsedništva, ker so vsem dobro znane nepremagljive ovire.

K sklepu pa moram izraziti prevlado zahvalo ostalim, vedno vstrajajočim društvenicam, ki so s prvimi krepkim sklepom ostale zveste društvu, da se je za leto 1898. v društveni blaginji namnožilo

letnine gld. 28.—
podpornice 12.05
k temu še 4.94

katero je darovalo zbrano starešinstvo dne 18. avg. m. l.

Skupaj . . . gld. 44.99

Med letom ob raznih prilikah se je nabralo gld. 10.76 kr., katere je podružnica odposlala „Solskemu domu“. — Bog povrni!

„Delavsko podporno društvo“ v Trstu priredi veliki ples v soboto 21. januarja 1899. v gledališču „Politeama Rossetti“, pri katerem bodo svirala popolna vojaška godba pešpolka št. 97 baron Waldstetten. Pred polnočjo plesal se bo v raznih slovenskih oblekah narodni ples kolo. Ustopnina za osebo 1 krono. — Lože l. vrste 4 gld. II. vrste 2 gld. Začetek plesa ob 8. uri zvečer in traja do 4. ure jutraj.

Od bor „Delavskega podpornega društva“.

Razgled po svetu.

Bivši minister za poljedelstvo grof Falkenhayn je nevarno zbolel; bati se je katastrofe.

K položaju. — Predsednik državne zbornice dr. Ferjančič je bil sklical dne 8. t. m. shod svojih volilcev v Škofjiloki na Kranjskem. Pripovedoval je o stališču, katero zavzema „Slov. kršč. nar. zveza“ na desnici, povdarjal, da je bolj vstrajati v dosedanji večini, kakor pa isto razrušiti, ker vlada si lahko ustvari takoj zopet drugo večino, katero pa bi bila Slovonom sovražna, in še slabše bi se nam potem godilo, kakor se nam sedaj godi, ker vlada bi nas v takem slučaju popolnoma prezirala. Priznaval je, da naše reči stojijo slabo, posebno kar se tiče juga; to pa vse radi tega, ker osrednja vlada obmejnih razmer ne pozna!

Res je, rečemo mi, da jih ne pozna, zato, ker jih ne pozna. Merodajni činitelji na Dunaju bi se bili ulegli že zdavnaj spoznati z našimi razmerami, ako bi imeli za to kaj dobre volje. Toda te ni! Kaj so naši jugoslovanski poslanci stavili že interpelacij, v katerih so pojasnjevali južne obmejne zadeve, ali take interpelacije, kakor zasebne dobrohotne informacije, — vse je bilo pri osrednji vladi bob v steno! Časnik resnice je bilo že pisane po raznih časnikih, ki so naklonjeni resnici in pravici, kateri pa hočejo izvesti krogi na jugu spraviti ob vsako veljavo, koliko resnice je bilo po raznih interpelacijah, kolikokrat so jugoslovanski poslanci že stavili na laž razna uradna poročila, katerih so se ministri predsedniki posluževali v odgovorih na interpelacije, zdavnaj že je morala osrednja vlada posebno v sedanjih sestavi, spoznati, da glavna njena opora so Slovani, no kljub temu je pri nas še vse pri starem!

Nase reči stojijo slabo, je rekel dr. Ferjančič. Britka resnica! In zakaj stojijo slabo? Za to, kar pri nas na jugu je tako, da s pomočjo od tam, odkoder bi morala sijati pravica in resnica nepristransko na vse jednako, italijanske lopovščine zmaga južne slovensko poštenost! Le pomislite malo na lopovščine s slovensko mestno šolo v Gorici, s hrvatsko gimnazijo v Pazinu, z dež. sol. zalogom za Gorisko-Gradišcansko, lopovščine, ki se gode v Trstu v mestni hiši, v deželnem zboru, upoštevajte sistem v namestniški palači v Trstu, delovanje v njeni podružnici na goriskem Travniku, potem, no potem pridete do zaključka, da naše reči res slabo stojijo, da slabše ne morejo stati, kljub temu, da naši poslanci podpirajo vlado v njenih najtežavnejših trenutkih! In ne spreminjati se nič in zopet nič!!

O stičnih razmotiranjih zaključuje „Edinost“:

„Ozirom na te skušnje iz minolosti se torej ne moremo pridružiti trdni veri dra. Ferjančiča, da se večina prav gotovo odloči za nas in da tudi od vlade skoro gotovo ne dobimo neugodnega odgovora. Za naše mnenje govori minolost, ako nam pa pokaže bodočnost, da so odpadli razlogi za naš skepticizem, se bomo prisrečno veselili z drom Ferjančičem vred.“

Za slučaj, da vlada ne bi ugodila našim zahtevam, stavi nam je gosp. poslanec vprašanje: ali naj porušimo večino, ali pa naj se oklenemo iste še tesneje, zahtevaje od nje, naj odslavi vlado? Govornik je odločno za drugo alternativo. V tem mu pritrjujejo prav odločno, toda s pogojem, da dobe naši poslanci zagotovilo, da večina nasproti novi vladi najde tisto energijo, katere smo pogrešali dosedaj popolnoma!

Zaključujemo: mi cenimo v polni meri razlog, da treba vzdržati sedanje večino, ker bi utegnili priti slabša, ali tudi ta naša večina mora postati za nas brez vsake veljave, ako bi tudi pod njenim gospodarstvom morali trpeti v sedanjih neznosnih razmerah“.

Zasedanje državnega zbora se prične zopet dne 17. t. m. Za to se bavijo vsi listi z vprašanjem, kako bo to zasedanje, ali bomo tavali še nadalje v vedni negotovosti, ali se zjasni. V tem pogledu je prinesla dne 11. t. m. „Reichswehr“ vest, da v prihodnjem zasedanju se postavi državni zbor pred alternativo, ali da začne resno delovati za sporazumljanje med narodi, ali pa trpi posledice. Takoj v početku se prav energično poskusi, ozdraviti parlamentarne razmere.

Ako ne bo dovoljnega vspela, se napravi mir brez vspela!

Tako dalje, kakor lansko leto, ne sme več iti. Jubilejno leto je pri kraju, torej sedaj odpadejo vsi tisti prej tolikrat povdarjani obziri, in potreba je skrajna, da se prične redno delovanje. Tudi med Nemci se počasi pojavljajo izrazi, ki težijo po miru, po toli potrebnem redu. Nekateri menijo, da nemška katoliška ljudska stranka je edino sposobna, posredovati med Slovani in Nemci, ker ona zastopa velik del nemškega naroda v Avstriji, in ker Slovani jej kolikor toliko zaupajo, saj stojijo z njo na desnici.

Narodnostno vprašanje. — Poljski poslanec Madejsky je izdal brošuro o narodnostnem vprašanju, v kateri zahteva, naj se po posebnem zakonu določi, kakšne narodnostne pravice gredo posameznim narodom, ter da naj se natančno določi kompetenca državnega zbora, deželnih zborov in vlade glede narodnostnih vprašanj, takó da vsak narod natanko ve, kje ima iskati svoje pravice. Pri najvišjem državnem sodišču naj se osnuje poseben narodnostni senat, pri katerem naj najdejo posamezni narodi, vzlasti ako so v kaki kronovini v manjšini, svojo pravico nasproti narodnosti, ki je v večini in nasproti vladi.

Na Ogerskem ne bo še miru. Med vlado in opozicijo se vrše pogajanja, ali do kakega sporazumljanja ni mogoče priti, ker opozicija stavi razne zahteve, najprej pa da mora odstopiti vse ministerstvo, in ne samo Banffy. Nova vlada potem bi ustregla željam opozicije. Težko, da se to zgodi! Morali bi pač najti sredstva, da strmoglavijo opozicijo, toda ta je trda!

Slika iz ogerske zbornice. — Dne 12. t. m. je v seji po odobrenju zapisnika o zadnji seji jeden izmed poslancev začel citati cesarski reskript iz leta 1848. Predsednik je protestoval, ali poslanec je zahteval glasovanje po imenih. Zahtevo so drugi poslanci zadostno podprli, in predsednik se je moral udati. Drug poslanec pa je govoril o prepihu v zbornici. Zahteval je, da se imajo zapreti uho in naj se glasuje po imenih o tem predlogu. Vidi se, da je predpust!!

Izjemno stanje v Galiciji. — V kratkem času razveljavijo izjemno stanje v Galiciji po vseh tistih krajih, kjer še obstoji. Najbrže je zato že skrajni čas.

Važna razsodba. — Češki listi javljajo, da je najvišje sodišče v plenarni seji priznalo zakonitost jezikovnih naredb in popolno ravnopravnost obeh jezikov, nemškega in češkega, v celem obsegu češke dežele. Listi prijavljajo tudi besedilo te vелеvažne razsodbe.

Na Filipinah ne bo še miru! Poročajo, da ustaši se zbirajo okoli Manile, in

da mislijo, naskočiti mesto. Tudi hočejo zapoditi z otoka vse Amerikance.

Razgled po slovanskem svetu.

Smrtna kosa. — V Maria Enzersdorfu pri Dunaju je umrla gospa Ana Pukl, rojena Dub, soproga g. Jakoba Pukla, sodnega tolmača in znanega slovenskega pisatelja in novinarja.

G. Puklu naše sožalje!

Naša straža. — Dne 2. t. m. so se sestali v mestni dvorani ljubljanski prvokrat na osnovnem shodu izbrani odborniki. Prišlo jih je 30, nekateri, ki niso došli, so se pismeno ali brzojavnim potom opravičili. Od izvenkranjskih odbornikov so došli dr. Trinajstič iz Pazina, A. Gabršček iz Gorice, J. Podgorc in J. Rozman iz Celca, Drag. Hribar in A. Kelemina s Štajerskega.

Začasni predsednik, svetnik in drž. poslanec Vencajz, pozdravi dolele odbornike, želeč, naj se volitev odbora tako izvrši, da bo načelstvo moglo s složenim delom kar največ storiti v važne namene društva „Naša straža“.

Začasni tajnik dr. J. Brejca nato poroča o dosedanjem delovanju začasnega odbora.

Iz tajnikovega poročila smo posneli sledeče:

Društvo ima 88 ustanovnikov, 292 rednih članov in 31 društev. Ustanovnine se je nabralo 2920 K., udnine 438 K. 50 belic, društva so prispela 320 K., daril je društvo prejelo 88 K. 10 belic, za pravila 80 belic. Vseh dohodkov skupaj 3767 K. 40 belic. Izdatkov je bilo 18 K. 38 belic, denarno stanje 3749 K. 2 belic.

Volitve v pravni, v gospodarski in informacijski oddelek so se vršile soglasno. V pravni in gospodarski odsek je voliti po 15 odbornikov, vsi drugi odborniki so člani informacijskega odseka.

Kot odborniki pravnega oddelka so bili izvoljeni med drugimi: dr. A. Ferjančič, državni poslanec v Ljubljani, dr. G. Grogorin, odvetnik v Trstu, dr. Konrad Jančič, odvetnik v Voloski, dr. D. Majaron, deželni poslanec v Ljubljani, Luka Svetec, c. kr. notar v Litiji, dr. D. Trinajstič, odvetnik v Pazinu, dr. H. Tuma, odvetnik v Gorici.

Kot odborniki gospodarskega oddelka so bili, potem, ko sta se gg. Ivan Nabergoj zaradi slabega zdravja in dvorni svetnik Šuklje pismeno izjavila, da ne sprejmeta mesta odbornika v gospodarskem odseku „Naše straže“, izvoljeni med drugimi: dr. Janko Brejca, odvetniški kandidat v Ljubljani, dr. J. E. Krek, državni poslanec v Ljubljani, dr. M. Laginja, državni poslanec v Puiju, Fr. Muri, deželni poslanec na Jezerskem, Fran Povše, državni poslanec v Ljubljani, Fr. Robič, državni poslanec v Gradcu, J. Rojce, kurat v Bilju, dr. Fr. Rosina, deželni poslanec v Ljutomeru, J. Vencajz, državni poslanec v Ljubljani, dr. Ivan Šustersič, odvetnik v Ljubljani.

Vsi ostali odborniki se izvolijo v informacijski odsek.

Vsak odsek si na to izvoli svoje načelnstvo.

V informacijskem odseku je bil izvoljen kot načelnik župan Ivan Hribar, ki pa je v kljub temu, da je bil dvakrat soglasno izvoljen, izjavil, da volitve ne vsprejme, rekoč, da ima drugega dela preobilo.

Na to je bil načelnikom v informacijskem odseku izvoljen dr. Krisper, tajnikom L. Smolnikar in drugim tajnikom Josip Rozman.

Ta glavni odbor devetero članov je izbral iz svoje srede za načelnika dr. I. Šustersiča, za namestnika dr. Krisperja, za glavnega tajnika dr. Brejca in za blagajnika L. Smolnikarja.

Po še nekaterih govorih je bil shod zaključen na običajen način.

„Naša straža“ — Daljni ustanovniki med drugimi: dr. Šime Kurelič v Pazinu, Lambert Einspieler, državni poslanec, stolni školačnik v Celovcu, 50 K., Nedok, em. profesor v Krakovu, 50 K., prof. Božidar Šiftar v Kalugi na Ruskem, 10 K.

Med drugimi darovi: g. dr. Konrad Jančič, odvetnik v Voloski, 10 K., družba skatljice C. M. zveplek v „Kat. domu“ 5 kron 40 vin., g. F. Ilesič, prof. na učiteljsku v Ljubljani, poslal zbirko vesele družbe pri g. notarju Otonu Ploju 14 Kron.

Kdo podari ali po nizki ceni „Naši straži“ proda rabljivo Wertheimovo blagajno?

Nov hrvatski šaljiv list z imenom „Stršen“ je začel letos izhajati v Zagrebu.

Izhajal bodo po 2 krat na mesec. Prvo število je prinesla v prilogi „Hrvatska Domovina“.

Književnost.

Was ist uns Geld? Tako je naslov knjigi, katero smo dobili z Dunaja. To vprašanje „eine Studie über die kapitalistische Wirtschaft der Gegenwart“ pisatelja Jos. Rechmanna. Knjiga je razdeljena na 5 poglavij in sicer 1. Das Geld; 2. Das Capital; 3. Das Capital und die Arbeit; 4. Das Capital und der Staat; 5. Das Capital und die Weltwirtschaft.

Ze po teh naslovih zaglavjem je razvidno, da knjiga je zanimiva. Dobiva se na Dunaju VII/2, Lerchenfelderstrasse Nr. 15. Cena je zaznamovana „1 Mark (!)“ Geslo knjigi se glasi: „Geld knechtet, Geld entknechtet: Jedenfalls erwirbt eines, denn hast du keines, so wandelst Du als ein Todter unter Lebenden (Fr. S. Krauss.)“

Resla, paese, abitanti parlano, (saggi di letteratura popolare). Lani je izšla v laskem Vidmu ta knjiga, katero je spisal znani dr. Giuseppe Loschi. Pisana je povsem objektivno, stvarno, in posebno moramo pohvaliti pisatelja, da se sklicuje in naslanja na I. Baudouina de Courtenaya, ki je temeljito proučil Rezijane in svoja točna opazovanja tudi obelodanil.

Zato laščine zmožnemu občinstvu knjigo priporočamo. Dobiva se v laskem Vidmu, v Krakovem in na Dunaju. — Tudi „Slovansky přehled“ po Baudouinu de Courtenaya se pohvalno izraža o knjigi.

Seiden-Damaste 75 Kr.

bis fl. 14-65 p. Met. — sowie schwarze, weisse und farbige **Henneberg-Seide** von 45 kr. bis fl. 14-65 p. Met. — in den modernsten Geweben. Farben und Dessins. An Private porto- und steuerfrei ins Haus. Muster umgehend.
G. Henneberg's Seiden-Fabriken [k. u. k. Hof.] ZÜRICH. (5)

Javna zahvala.

Gospodu **Franu Wilhelmu**, lekarnarju, Neunkirchen, Spodnje Avstrijsko.

Da stopam v javnost, je le radi tega, ker se čutil dolžno izreči gospodu Wilhelmu, lekarnarju v Neunkirchen, najsrčnejšo zahvalo za učinek, katerega mi je napravil njega Wilhelmov čaj pri mojih revmatičnih bolečinah, in da opozorim na ta čaj vse one, ki trpijo na tem grozovitem zlu.

Nemogoče mi je naslikati bolečine katere sem trpela skozi cela 3 leta o vsaki vremenski spremembi in katerih se nisem mogla oporiti ne z uporabo zdravilnih sredstev, ne z uporabo žvepljenih kopelji v Baden-u pri Dunaju. Čele noči premetavala sem se po postelji, tek se je vidno krečil, izgledala sem žalostno in moči so pojemale.

Po 4 tedenski uporabi Wilhelm-ovega čaja oprosčena sem bila bolečin in sem se sedaj, dasiravno ne pijem čaja že 6 tednov, in telesni stan se je pobiljal. Prepričana sem, da vsaki, ki se zateče o sljeni boleznici do tega čaja, blagoslovil bodi izumitelj istega, gosp. Frana Wilhelm-a.

S posebnim visokim spoštovanjem
grodica **Butschin-Streitfeld**, soproga podpolkovnika.

Stavbinski razpis.

Za zgradbo

novi ljudske šole v Postojni

se bode oddala izvršitev sledečih del z oskrbitvijo vsega pripadajočega gradiva:

1. Zidarsko delo, proračun. na gl. 29.923-60
2. Kamnoseško delo " " 2.679-35
3. Tesarsko delo " " 2.740-85
4. Strešno delo " " 828-—
5. Kleparsko delo " " 796-30
6. Dobava železa " " 3.176-80
7. Dobava kamenine " " 312-70
8. Mizarsko delo " " 4.247-80
9. Ključavničarsko delo " " 1.874-50
10. Steklarsko delo " " 619-12
11. Pleskarsko delo " " 485-—
12. naprave za kurjavo " " 1.430-—
13. " ventilacijo " " 204-—
14. Slikarsko delo " " 410-—
15. Tapetarsko delo " " 161-60
16. Mehanično delo " " 182-—
17. Za nadpisne table " " 107-—

Skupaj glđ. 50.178-62

Stavbeni načrt in proračun stroškov, splošni in posebni stavbinski pogoji so razloženi v občinski pisarni na vpogled ter se bode stavba na podlagi istih oddala.

Ponudbe naj se torej raztezajo na vsa dela tega razpisa.

V varnost vzdržanja ponudbe ima se tajisti pridejati varščina v znesku 2500 glđ. y. gotovini hranilnih knjižicah ali pripravnih vrednostnih papirjih, ki se računajo po kurzni vrednosti, vendar ne nad nominalno vrednostjo.

V ponudbi se ima navesti v številki in besedah ponudeni znesek oziroma popust na proračunjenih zneskih.

S kolekom 50 kr. kolekovane zapečatenene pismene ponudbe imajo zadržati ime in priimek, bivališče in dan ponudnikov ter izrečno zagotovilo, da pozna ponudnik vse določbe stavbinske oddaje in da se zaveže za slučaj izdajanja iste natančno izpolnjevati in da prizna tudi pravico krajnega šolskega sveta do izgovorjenih konvencionalnih kazni.

Tako urejene pismene ponudbe naj se označijo od zunaj na zavrtku poleg naslova kot „ponudba za šolsko stavbo“.

Ponudbe se imajo poslati zadnjč do 5. svecana 1899. na podpisani krajni šolski svet, kateri si pridružuje pravico, odločiti se za eno ali drugo vloženih ponudb.

Krajni šolski svet v Postojni
dne 5. januarja 1899.

Dunajska borza

12. januarja 1899.

Skupni državni dolg v notah	101	glđ.	50	kr.
Skupni državni dolg v srebru	101		35	
Avstrijska zlata renta	120		90	
Avstrijska krona renta 4%	102		30	
Ogerska zlata renta 4%	119		80	
Ogerska krona renta 4%	97		95	
Avstro-ogerske bančne delnice	939		—	
Kreditne delnice	361		25	
London vista	120		50	
Nemški drž. bankovci za 100 mark	58		35	
20 mark	11		78	
20 frankov	9		55	
Italijanske lire	44		30	
C. kr. cekini	5		70	

Rojaki!

Kupujte le pri svojih somišljenikih!

Nalagajte denar le v svoje denarne zavode!

Spominjajte se povsod svojih učnih zavodov!

Proda se

dve dobro ohranjeni
mlatilnici za žito na par.

Ponudbe je pošiljati na naslov:

Andrej Kocjančič
v Podgori.

ODLIKOVAN

fotoграфski ateljer

Anton Jerkič

na Travniku št. 11 v Gorici,

podružnica

na Aequedotto št. 25 v Trstu,

priporoča se

slavnemu občinstvu v mestu

in na deželi v blagohotno podporo.

Jurij Mose v Gorici

trgovec z manufakturnim (krojnim) blagom
v Raštelu št. 7-8

ima bogato preskrbljeno zalogo volnenih, svilnatih in bombažastih snovij za vsaki letni čas ter perila in platna iz samega lana za gospoda in kmeta. Najnovejše moderno blago in perilo za vsaki stan, bodisi duhovnike, učitelje, uradnike itd.

Največja zaloga volnenih ali žimnatih blazin za postelje ter pogrinjali, vsakovrstnih volnenih plaht itd.

Vse blago prodaja po tako nizki ceni, da se ne boji tekmovalcev. 102

Zeta 1881. v Gorici ustanovljena trdka

E. Riessner, v Nunski ulici 3,

(nasproti nunski cerkvi)

priporoča preč. duhovščini in slavnemu občinstvu svojo lastno izdelovalnico umetnih cvetlic za vsakovrstne cerkvene potrebe. Ima veliko zalogo nagrobnih vencev, za mrtvaške potrebe, voščeno sveče itd., vse po zmerni ceni. — Naročila za deželo izvršuje točno in solidno. Priporoča slav. občinstvu tudi svojo tiskarno žrk na perilo. (P. cl.)

Domača slovenska gostilna

Fran Valetič

v Trstu v ulici Solitario št. 12

toči dobro, črno in belo

vipavsko, istrsko in okoličansko vino.

Daja se tudi vino na debelo krčmarjem in družinam po znižani ceni. — Kuhinja je preskrbljena z vsem potrebnim.

Postrežba točna. Cena primerna,

Za mnogobrojni obisk se priporoča

udani

Fran Valetič, krčmar.

Peter Princič,

zadružni krčmar vinarskega in sadjarskega društva v Gorici v ulici Sv. Klare št. 7, toči

izvrstna vina te zadruga

in ima vedno dobro kuhinjo, katera postreže goste z mizlino in gorkimi jedili v vsakem času dneva.

Priporoča se svojim rojakem v mestu in na deželi za mnogobrojen obisk. Obiljuje točno postrežbo in jako ceno.

Svoji k svojim!

Priporočam veleslavnemu občinstvu v Gorici in z dežele svojo lepo urejeno

brivnico

na Travniku št. 21, zraven Paternolljeve knjigarne in loterije.

Obiljuje točno in hitro postrežbo, se toplo priporočam udani
68-2 **Anton Pucelj.**

Kuštrin Anton

trgovec

z jedilnim blagom

Gospodsk ulica št. 23.

priporoča svojo zalogo jestvin in kolonijalij po jako nizkih cenah.

Obiljuje točno in hitro postrežbo.

P. Drašček

trgovec z jedilnim blagom

v Stolni ulici št. 2. v Gorici

priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Prodaja kavino primeso iz tovarne **ARNOLD & GUTMANN** z Dunaja.

Zaloga žveplenk družbe sv. Cirila in Metoda.

Ivan Premrou

trgovec z jedilnim blagom

v ulici Parcar št. 10 (v Podturnu)

v Gorici.

Priporoča se p. n. slovenskemu občinstvu v Gorici in z dežele.

Obiljuje točno in hitro postrežbo.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nirnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBŠČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBŠČINE

za krojače in čevljarje.

Svetiljnice. — Rožni venci. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za krmarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi. 2 35 2

OGLAS.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem po 17-letnem praktičnem svojem delovanju v prvih goriskih izdelovalnicah atč otvoril

v **Semeniški ulici št. 8**

lastno zalogo z izdelovalnico tehnic raznovrstnih sistemov in vilinov, v kateri izvršujem vsa naročila, ki spadajo v to stroko, kar najhitreje in po najnižji ceni. Referenec o izvršenem delu more dati slavno županstvo v št. Anžrežu, kjer sem izdelal občinsko tehniko.

Prevezovan v melanično popravo vsakovrstne atže, kolesa, šivalne stroje in sljčne reči.

Imam glavno zalogo koles prvih ameri-kanskih sistemov, katera so pripoznana najboljša. — Vedno pripravljen na izvršitev se belež udani

KAROL KOMEL,

v Semeniški ulici številka 8

LINIMENT. ČAPSICI COMPOS.

Iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano kot **izvrstno bol ulačujoče mazilo**; za ceno 40 kr., 70 kr. in 1 glđ. se dobi po vseh lekarnah. Naj se zahteva to **splošno prijubljeno domače zdravilno sredstvo** vedno le v orig. steklenicah z našo zaščitno znamko, s „**Sidrom**“ namreč, iz **RICHTERJEVE** lekarne in vzame kot originalni izdelek le tako steklenico, ki je prevedena s to zaščitno znamko.

Richterjeva lekarna „pri zlatem levu“
v PRAGI.

SAUNIG & DEKLEVA

V Gorici — Nunska ulica 14-16 — V Gorici



Prodajalnica

in

edina mehantlena

popravjalnica

šivalnih strojev.

Brez konkurence! V zalogi se nahaja nad 100 šivalnih strojev n. pr. za čevljarje, krojače in šivilje. Vsi stroji za šivilje se vdobe od glđ. 32 naprej.

V zalogi imata tudi **dvokolesa, puške in samokrese.**

Wertheimer
Triplex je v
rabi tudi v
cesarskem
dvorcu.

Šivalni stroj
na stojalu,
ki se gonil
z nogo; zal-
žana cena
glđ. 35-50



Wertheimovi
šivalni stroji.

Priznana najodličnejši stroj za dežele in obrti, ki šiva brez ropota, ter ima vsa zloženja novejšee dobe. Zahtevajte cenike in vzorce za šivanje!

30 dnevni čas za poskušnjo. 5 letno pismeno jamčenje. — Vsaki stroj, o katerem se v času poskušnje ne pokaže, da je izvesten, vzamem nazaj na svoje stroške brez ovir. Samo direktno obvečanje z občinstvom brez zastopnikov.

Zato je prodaja za polovico cenejša od cen, ki so drugače običajne za prve fabrikate.

Poznate že Wertheimer-Triplex (Nov patent)?

Nähmaschinen Versand-Haus STRAUSS

Wien, IV. Margarethenstrasse 12.

Moja gospa je jako zadovoljna z Wertheimovim šivalnim strojem, kateri je dobila od Vas. Lahke toč, brez ropota, lepo delo, jednako, če se šiva močnejše ali slabše blago, vse to je vredno občudovanja. Originalni Singerjev stroj mojega soseda, ki je stal na obroke glđ. 85-— ni prav nič boljši. — Z najboljšo zahvalo in s spoštovanjem

Ferdinand Denz,

gozd. uradnik.

Vares (Bosna) 27. sept. 1898.



Dobroznana gostilna
ANTONA VODOPIVCA

pri

Petelinu

v

Trstu

v

ulici Ghenga

št. 7.

je v bližini juž-

nega kolodvora

jedina narodna

gostilna

s prenočišči,

katera toči pristna bela in črna

vina iz Vipavske doline.

Kuhinja domača z okusno pripravljenimi jedmi.



Dobi
se
povsod

Kalodont

priporočano
najbolje sred-
stvo za čišče-
nje zob.